

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ім. Івана Боберського

Кафедра хореографії та мистецтвознавства

ТАНЦІ СТАРОДАВНЬОЇ ГРЕЦІЇ (ВИДИ, ЇХ ХАРАКТЕРИСТИКИ)

(тези лекції для студентів V курсу)

Рівень вищої освіти – другий магістерський

Спеціальність 024 Хореографія)

Склала : доцент кафедри хореографії

та мистецтвознавства

Вартовник В.О.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні кафедри хореографії та
мистецтвознавства

Протокол № 1 від «31» серпня 2022 р.

Зав. кафедри: проф., к.п.н. _____ Сосіна В. Ю.

Львів 2022

План

1. Танці стародавньої Греції
2. Види та їх характеристика

Відомо, що в Греції муза танцю і хорového співу Терпсихора була включена в пантеон божеств. Греки розуміють танець дуже широко, розглядаючи його і як гімнастику, і засіб оздоровлення тіла, і як мімічне мистецтво. До танців відносили хід юнаків по Афінам після перемоги, жонгливання та акробатику, військову муштру, похоронні та весільні процеси та розмірені, строго одночасні жести та рухи хору в трагедії.

Вчені стверджують, що танці на території Древньої Греції з'явилися приблизно в 3000 році нашої ери. Давні греки вважали, що танець на землю принесли боги. За давніми віруваннями, небожителі навчали обраних людей, а ті, у свій час, набирали собі учнів серед смертних.

До мистецтва танцю давні греки ставилися дуже серйозно. Танцям обов'язково навчалися і хлопчиків, і дівчаток. Хореографія в Давній Греції досягла такого високого рівня, що про неї було написано в трактаті вперше в історії танцю наукове дослідження. Його автор, письменник Лукіан, писав про значення танцю в житті, про вимоги до людини, що вирішила присвятити себе виду цього мистецтва. Від античних танцівників вимагалось дуже багато. Перш за все, вони повинні мати бездоганну фігуру: бути ні занадто високими, ні малорослими, ні товстими, ні худими, координованими, гнучкими й спритними. Крім того, майбутній танцівник повинен бути освіченою людиною, крім танців, вивчати багато інших наук: не тільки музику, але й ритміку, геометрію і особливу філософію, мати гарну пам'ять, бути розумним і дотепним. Танець в цілому є не що інше, як історія далекого минулого, стверджував Лукіан, і танцівнику необхідно знати все.

Танці були обов'язковим предметом у давньогрецьких гімназіях, а ті, що не вміли танцювати, підлягали осуду. Танцювальне мистецтво настільки цінувалося, що танцівникам, як полководцям або переможцям Олімпійських ігор, поставили пам'ятники.

Відомо, що в стародавній Греції існувало дві хореографічних постановок, які можна розділити на наступні умовні групи:

- **Військові:** мистецтву, яким зобов'язані були навчатися всі грецькі юнаки. Військові танці за легендою, виникли завдяки богині Геї. Рятуючи в печері маленького сина Зевса від його жорстокого батька, бога Кроноса, вона навчила військових божеств підтримувати гучний танець з брязканням зброєю, щоб за шумом не було чути плачу малюка. Згодом подібні танці виконували під час релігійних церемоній. Дуже любили греки піррічний танець, який начебто винайшов древній цар Пірр. Цей танець являв собою невелику виставу про війну. За однією з легенд, першою виконавицею піррічеського танцю була Афіна Паллада. Для піррічеського танцю танцівники надягали на себе костюми воїнів. В руках у них були лук, щит, стріли або іншу зброю. Вони скакали вперед, перестрибуючи з однієї ноги на іншу; потім проводилися різні військові рухи і комбінації прямими шеренгами нападали один на одного, замикалися в загальне коло, стрибали групами, ставали на коліна і ін. Також часто виконували танець «Журавель» що нагадував хоровод і розповідав про подвиг Тезея в лабіринті Мінотавра.

- **Сценічні:** були частиною театралізованих виступів комедій та трагедій. Під час їх виконання учасники відбивали такт ногами, для чого вхували спеціальні дерев'ягі або залізні сандалі, шноді відбивали такт руками, для чого використовували спеціальні кастаньєти мушлі. До театральних танців стародавньої Греції відносяться еммелія, кордак і сіккініда. Танець в складі трагедії (еммелія) Був досить повільним і величним, а жести в ньому широкими, великими. Кордак був досить непристойним, виконувався в бурхливому темпі, з навприсядки, стрибками і «п'ятами в небі», в ньому були вставні комічні сцени, свого роду хореографічні буфонади. Багато спільного мав з ним танець сатиричної драми сіккініда, що орієнтується на смаки простих людей і часто представляє собою пародію на багато сторін суспільного життя.

- **Суспільно – побутові:** супроводжували сімейні, особисті, міські та загально державні свята. На громадських святах зазвичай запрошували професійних танцівників, музикантів та акробатів. В таких танцях часто

використовували елементи акробатики й жонглювання. Побутові танці вплинули на виникнення народних. До цієї групи деякі дослідники відносять і обрядові весільні і похоронні, при народженні дитини. Весільний хороводний «Танець Гіменея» виконували дівчата, а особливі похоронні танці – спеціально запрошений танцівник, який ішов попереду похоронної процесії і в пантомімі розповідав про добрі діла покійного.

- Священні: виконували під час проведення жертвопринесень та у храмах перед статуями богів. Священні танці, за переказами, приніс в Грецію з Єгипту співець і музикант Орфей. Він побачив їх під час храмових свят єгиптян. Ці танці виконувались під звуки ліри або флейти, відрізнялися суворою красою, відображали певні свята трудового календарного року і присвячувались богам: Афродіті, Афіні, Деметрі. Найбільш веселим було свято на честь бога виноробства Діонісія, коли протягом тижня всі танцювали і веселилися.

Використана література:

1. Борсук Н.В., Тараканова А.П. Танці в сучасних ритмах: нариси : навчально-методичний посібник / Н. Борсук, А. Тараканова. – Вінниця : Нова книга, 2014.
2. Коротков А.Є., Тараканова А.П. Все про танець/А.Є. Коротков,А.П. Тараканова//Довідник.Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2005.